

для стійкого розширеного відтворення та конкурентоспроможності у національному та міжнародному масштабах [2, с. 38].

Соціальний захист передбачає систему гарантій дотримання інтересів працівників у разі втрати або зниження доходів внаслідок безробіття або втрати працездатності. Основу системи соціального захисту становлять мінімальні соціальні стандарти, виконання яких забезпечує задоволення базових потреб людини. У Конвенції МОП № 102 (1952) «Про мінімальні норми соціального забезпечення» були визначені такі основні види соціального захисту: медичне обслуговування; виплати у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю внаслідок загального, професійного захворювання або виробничого травматизму; пенсії по старості, інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника; допомога з безробіття; допомога по вагітності; сімейна допомога [3].

Отже, пріоритетними напрямками державної соціальної політики мають стати соціальний захист і соціальний діалог, що сприятиме стабілізації соціально-трудових відносин і забезпечуватиме гідну працю населення України.

Література

1. Доклад Генерального Директора Международного бюро труда (МБТ) на 87-й сессии Международной конференции труда. — Женева, июнь, 1999. — 106 с.
2. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. — К.: НІСД, 2009. — 336 с.
3. Конвенція 102 (1952) «Про мінімальні норми соціального забезпечення»: [електронне джерело]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_011

УДК 369.542.4

Фурдичко Л. Є.,
канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансів,
Данилів І. Л.,
студент,

Інститут економіки і менеджменту

НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ — ЙОГО СУЧАСНИЙ СТАН

Актуальність теми полягає у тому, що пенсійна система України в сучасних умовах її функціонування ще потребує важливих змін, адже в теперішньому її стані вона є неефективна. На сього-

дні, державне пенсійне забезпечення не здатне надати високий рівень пенсії громадянам при низьких розмірах обов'язкових пенсійних відрахувань і несприятливих демографічних умовах. Саме участь у системі недержавного пенсійного забезпечення дає змогу створити додаткове джерело пенсійних виплат і забезпечити гідний рівень життя громадян при досягненні пенсійного віку. Основу такої системи становлять недержавні пенсійні фонди (далі НПФ). Станом на 31.12.2016 зареєстровано 69 недержавних пенсійних фондів у 9 регіонах України.

НПФ — це юридична особа, яка має статус неприбуткової організації, функціонує та здійснює свою діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати його учасникам [1].

Обсяг пенсійних активів суттєво відрізняється у різних країнах світу. За даними компанії The Towers Watson, яка проводить моніторинг пенсійних систем на кінець 2015 року, спостерігається зменшення пенсійних активів на 6,1 %. Їх обсяг становить 35 316 млрд дол. США або 80 % ВВП їх економік. На сьогодні, США є найпотужнішим ринком щодо показників пенсійних активів, їх обсяг становить 21 779 млрд дол., що на 5,8 % збільшився протягом 10 років [1]. Японія, Великобританія та США зосереджують у собі 78,2 % світових пенсійних активів, проте в Україні та Іспанії їх обсяг є доволі невеликий (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Динаміка світових пенсійних активів на кінець 2015 року

№	Країна	Пенсійні активи, млрд \$	Пенсійні активи у % до ВВП	Середньорічні темпи росту пенсійних активів за 10 років, %
1	США	21779	121,2	5,8
2	Великобританія	3204	111,9	5,3
3	Японія	2746	66,7	-1,0
4	Канада	1525	97,0	5,8
5	Австралія	1484	119,6	9,1
6	Нідерланди	1378	183,6	6,4
7	Швейцарія	804	118,7	4,8
8	Франція	151	6,2	1,3
9	Іспанія	41	3,3	2,0
10	Україна	0,8	0,9	-

Основними напрямками інвестування пенсійних активів у світі є вкладення в акції (у середньому 44 %) та облігації (у середньому 29 %) [1]. Такі інвестиції сприяють економічному зростанню країн. Напрямами інвестування з вітчизняних НПФ є депозити в банках — 910,2 млн грн; облігації підприємств, емітентами яких є

резиденти України — 716,8 млн грн; цінні папери, дохід яких гарантовано державою — 291,6 млн грн та акції українських емітентів — 295,1 млн грн (рис. 1) [3].

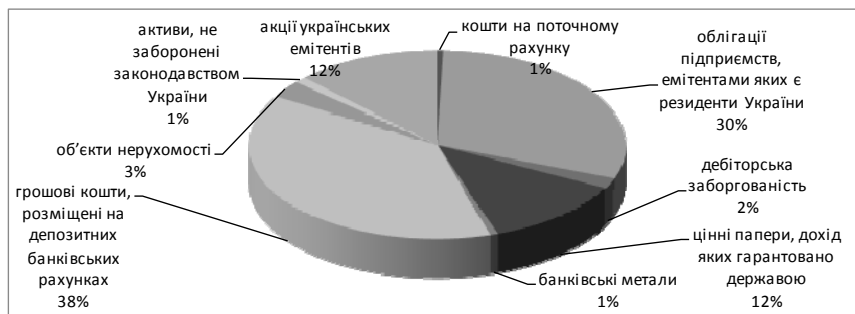

Рис. 1. Загальні показники напрямів інвестування НПФ в Україні

Основними показниками недержавного пенсійного забезпечення України є пенсійні виплати, пенсійні внески та пенсійні активи. Станом на 31.12.2015 НПФ було здійснено пенсійні виплати 82,2 тис. учасникам, тобто 9,8 % від загальної кількості учасників отримали пенсійні виплати. Сума пенсійних внесків становить 1886,8 млн грн, збільшившись порівняно з кінцем 2014 року на 4,3 % (на 78,6 млн грн). Збільшення суми пенсійних внесків у порівнянні з 2014 роком зумовлене збільшенням суми пенсійних внесків від фізичних осіб на 12,5 % і від юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців на 4,0 %. Загальна вартість активів, сформованих недержавними пенсійними фондами, станом на 31.12.2015 становила 1980,0 млн грн, що на 19,8 %, або на 489,2 млн грн менше в порівнянні з кінцем 2014 року (рис. 2) [3].

Рис. 2. Динаміка основних показників НПФ

Отже, НПФ мають значні кошти, які вони інвестують в акції, облігації та нерухомість і за рахунок цих вкладів поповнюють внески своїх вкладників. Проте, на мою думку, система недержав-

вного пенсійного забезпечення не є вигідною для підприємців, оскільки існує велика недовіра наших громадян до НПФ. Також серед працівників відсутня мотивація, оскільки їм вигідніше отримати підвищення до зарплати, аніж через 25-40 років — підвищену пенсію.

Література

1. Кириленко О. Пенсійна система України: на шляху реформування [Електронний ресурс] / Ольга Кириленко // Світ фінансів. — 2016. — №3. — Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/7410/1/%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E..pdf>.
2. Global pension assets 2016. Willis Towers Watson. Available at: <https://www.towerswatson.com/>
3. Офіційний сайт Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://nfp.gov.ua/fi-les/Ogliad-Rinkiv/SK/sk_Ikv_2015.pdf

УДК 338.43

Жемба А.Й.,

канд. екон. наук, доц.,

кафедра міжнародної економіки,

Національний університет водного господарства та природо-
користування

ЄДНІСТЬ І ПРОТИРІЧЧЯ ЕКОНОМІЧНОЇ І СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИК

Дослідження інституціональних особливостей розподілу дає можливість поєднати наукові розробки, присвячені теоретичним проблемам економіки добробуту, економічної поведінки людини, їх взаємодії, відтворювального підходу, розвитку соціальної відповідальності держави, працівників та роботодавців.

Питання дослідження соціально-трудової сфери в нашій країні висвітлюються в роботах А.М. Колода, І.Ф. Гнибіденко, В.Г. Єременко, Е.М. Лібанової, Б.О. Надточія, О.Ф. Новікової, І.Я. Саханя, С.І. Юрія.

Очевидним є те, що наявність фінансових, економічних і ресурсних можливостей будь-якої країни є визначальним пунктом для задоволення суспільної потреби у соціальних трансфертах з метою підтримання добробуту певних соціальних груп, сімей чи окремо взятого індивіду. Нерівномірність економічного розвитку країн ЄС зумовлює різні системи соціального захисту і зберігає